UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Septima, an sol[us] episcopus diaconum vel presbyterum deponere possit? Non.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

A Bſq; ſynodali. ❡ Hec.q.diuidit in duas partes in quarum prima ꝓbat per quinq; cap. ꝙ ſolus epiſcopus non poteſt deponere preſbyterum. Secunda ibi: Solus. Jo.

❡ Caſus. Hic intitulat.vij.q.vbi queritur an epꝰs ſacerdotem cōdemnare valeat abſq; ſynodali audientia? Et reſpondet ꝙ ſolus epꝰs pbr̄m ſuſpēdere poteſt: vt.j.e.q.viij.hi ꝗ. et in cā ciuili inter ſuos clericos cognoſcere: vt.ſ.x.q.iij.qr. Deponere vero non poteſt preſbyterum niſi cum ſex epis/diaconem cū tribus: reliquos vero clericos ſolus deponere poteſt: vt.j.e.q.felix.⁊ ca.ſi aūt. epiſcopū vero ſolꝰ papa deponere poteſt.ſ.iij.q.vj.dudū. De hoc notat in ſumma huius queſtionis.

Cleri= co crimi noſo ꝗs penitē= tiā ipo= nit.

a ❡ Abſq;. Si igitur contra clericū de crimine criminaliter neceſſaria eſt penitentia epiſcoporum, ſm ꝙ traditur.j.eo.ſi quis. ⁊ ca.felix. Diſtinguitur tamē, quia ſi agatur de crimine ad depoſitionē ordinis, tūc habet locum cap.felix.⁊ ca.ſiquis. Si autē agatur ad depoſitionem beneficij, tunc ſolus epiſcopus poteſt cognoſcere cum clericis ſuis: vt.xviij.q.ij. ſi quis abbas. et xvj.q.vij.inuentū. et extra de iudi.at ſi clerici.⁊.xj.q.iij. ſi quis epiſcopus damnatꝰ.⁊ ex̄ de coha.cle.⁊ mulie. c.ſicut.⁊ ca.de ſacerdotibꝰ. Item ſi agat de crimine i modum exceptionis, ſolꝰ poteſt cognoſcere.ex̄ de accu.ſup his.lꝫ ſit arg.ꝫ.xxiij.diſt.illd. Tn̄ quocūq; modo agat de crimine, ſemper accuſator punit vt calūniator.vt ex̄ de accu.ſup his.⁊ ca.cū dilectꝰ. Jo.

❡ Queſtio.vij.

ABſq; [a] ſynodali vero audientia ſacerdotē dānari in hiſpalenſi ꝯcilio cui Iſido.īterfuit ſic prohibetur.

❡ Sine cōcilij examinatione pbr̄ vel diaconꝰ nō deijciat.

SExta actiōe cōperimꝰ flagitanū cordubē. eccleſie preſbyterū iniuſte olim a pōtifice ſuo delectū, ⁊ innocētē exilio ꝯdēnatū: quē ruſus ordini ſuo ꝯſtitutū eſſe cōperimꝰ.id denuo aduerſꝰ preſumptionē veſtrā decreuimꝰ vt iuxta ſctōꝝ patrū ſynodalē ſentētiā nullꝰ veſtrū ſine cōcilij[b] examīe quēlibet pbr̄m vel diaconum deijciēdum putet. nā multi ſunt qui indiſcuſſos poteſtate tyrānica nō authoritate canonica dānant. Et ſicut nonnullos gratia fauoris ſublimant: ita quoſdā odio inuidiaq; humiliant: et leui opinionis aura condēnant, quorū crimē non approbāt. Epꝰs em̄ ſacerdotibus ac miniſtris ſolus[c] honorē dare poteſt, ſolus auferre non pōt. ſi em̄ hi ꝗ hoc ſeclo a dn̄is ſuis in honorem libertatis adepti ſunt, in ſeruitutis nexū nō reuoluunt niſi publice apud pretores ac preſides in tribunali foro fuerint accuſati: ꝗ̄to magis hi ꝗ diuinis altaribus conſecrati, honore eccleſiaſtico decorantur: qui profecto nec vno dānante nec vno iudicante poterūt honorꝫ ſui priuilegio exui: ſꝫ p̄nti ſynodali iudicio qꝺ canō oīno de illis p̄ceperit, oportet definiri. I tē Greg. Joā. epiſcopo Panormitano.

❡ Cauſas clericorū epꝰs non niſi cum ſenioribus eccleſie audiat.

SI ꝗd de quocūq; clerico ad aures tuas puenerit qꝺ te iuſte poſſit offendere facile non credas: ne te ad vindictā res accēdat incognita: ſꝫ p̄ſentibꝰ eccl̄ie tue ſenioribꝰ diligēter eſt perſcrutāda veritas: et tunc (ſi qualitas rei popoſcerit) canonica diſtrictio culpā feriat delinquētis. I tē ex conci. Agathenſi.j.

❡ A quot epīs preſbyteri vel diaconi ſunt audiendi.

SI ꝗs tumidus vel contumelioſus extiterit in maiorē natu[d] vel aliquā cauſam habuerit: a tribus vicinis epīs, ſi diaconus eſt ꝗ arguit, ſi pbr̄, a.vj. ſi epꝰs, a.xij. ſacerdotibus audiat. Uniuerſi epiſcopi dixerūt. Contūdi debet cōtumacia: et ſuperbia omnibus frāgi. Cauſe vero ꝓ perſonis[e] ab his[f] ſtatuto numero audiantur.

I tē ex ꝯci. Carthagi.ij.

❡ De eodem.

FElix epꝰs Seleucitanꝰ dixit etiā hec additio ſm ſtatuta veterū concilioꝝ, vt ſi ꝗs epꝰs (qꝺ non optamus fieri) reatū aliquē īcurrerit: et ſi fuerit ei nimia neceſſitas nō poſſe plurimos ꝯgregare epiſcopos: ne in crimine maneat a.xij. epīs audiat: ⁊ a.vj. preſ

ſad inſtar libertoꝝ qui licꝫ fiāt ingrati: nō tamē authoritate dominorū, ſed in tribunali foro apud iudicē accuſati et cōuicti in ſeruitutē reuocantur. Caſum ſequētis capi. inuenies. lxxxvj. diſt. ſi quid vero.

b ❡ Concilij. Ergo tres epī faciūt conciliū: quia tres epiſcopi examināt cauſaꝫ diaconi: vt j.e.ſi quis.

c ❡ Solꝰ. Incorporalia em̄ facilꝰ cōſtruūtur ꝙ̄ deſtruūtur. extra de tranſla. inter. Hec eſt vna ratio quare in ꝓmotione clericorum nō requirūtur plures epī, ſꝫ in remotiōe ſic. Itē quia ſepiꝰ ordināt clerici ꝙ̄ deponuntur vnde graue eſſet totiēs vocare tot epꝰs. Item qr depoſitio frequēter fit cauſa odij: ſed ordinatio cauſa electiōis ſolꝰ autē ꝯfert dignitates: ſi hoc hꝫ ex cōſuetudine: vt ex̄ de his ꝗ fi. a prela. ea noſcitur.

Ordina= tio cleri coꝝ fa= ciliꝰ ꝙ̄ depo ſitio.

SI ꝗs tumidꝰ. ❡ Caſꝰ. Dicitur in hoc ca. ꝙ in cauſa crimiali vbi agitur ad depoſitionē diaconi, debēt tres epī intereſſe: in cauſa preſbyteri ſex: in cauſa vo epī.xij. ꝗ cauſam debēt diligenter examinare.

d ❡ Natu. quātū ad ordines.

e ❡ Pro pſonis.i. ꝓut perſone ſunt conſtitute in ſacris ordinibus.

f ❡ Ab his.i.ab epiſcopis.

FElix. ❡ Caſꝰ. In hoc cap. dꝛ ꝙ cauſa criminalis epī a.xij. epīs audiri dꝫ, cauſa pbr̄i a ſex, cauſa

SExta actione. ❡ Caſꝰ. Flagitanus cordubenſis eccleſie preſbyter iniuſte a ſuo epꝰo depoſitus, in exiliū eſt cōdemnatus. Tādem ab eodē epꝰo vel ſynodo fuit reſtitutus: ꝓpter quā preſumptionē remouendā ſtatuit Hiſpaleñ. conciliū vt abſq; ſynodali preſentia nullus epꝰs preſbyterū deponat vel diaconem: ⁊ hoc ꝓbat

vero diaconi a tribus cum proprio epiſcopo,
a ¶ Cum ꝓprio.i.preter propriū epm̄.ij.q.v.pbr̄.
S J aūt. ¶ Caſus. Dicit in hoc.c.ꝙ ſi pbr̄ accuſat/ ſex epi debent intereſſe: ſi diaconꝰ, tres: ceterorū vero clericoꝝ cauſas criminales ſolꝰ eps pōt tractare.

ꝙ ſi in penitētia ꝯfiteat, non abſtineat: vt.l.diſt.de his vero.in fi. ſi extra ius/non preiudicat ſibi: vt.ſ.e.q.v. pbr̄. Si vero in iure confiteat/⁊ timore probationū deponitur: ſiue ante ordinationē ſiue poſt cōmiſerit illud vt.xxiij.diſt.c.vlt. ſi ſponte confiteatur/remouetur ab

b ¶ Si autē.hoc ca.eſt pars illius. iiij.q.v.quiſquis.
c ¶ A ꝯmuniōe.i.eedē dilationes dantur accuſatori que et reo: ⁊ eque excōicabitur accuſator ſi non venerit ſicut reꝰ: vt.iiij q.v.quiſquis.
d ¶ Solus.i.ſine alijs epis: non tn̄ ſine clericis ſuis: vt.j.e.c.pxi.Jo.
¶ Solus. ¶ Hec ē ij.pars qō.in qua dr̄ ꝙ cauſas aliorum electorum a ſacerdote ⁊ diacono lca.ſuo poteſt eps definire/ſupple excepto ſubdiacono: q̄ hodie cū diacono pari paſſu ambulat: extra de ſeruis nō ordi. miramur.Jo.d f.
¶ Caſus. Dictum eſt ꝙ ſolus eps poteſt tractare cauſas criminales clericorum: ſꝫ ne aliquis putaret ꝙ alij clerici nō deberēt intereſſe, ideo dicit Grati.ꝙ hec dictio ſolus/nō excludit clericos: ſꝫ alios epos.

byter: ⁊ a tribꝰ diaconus cū proprio[a] ſuo epiſcopo.
Item ex conci.carthagi.iiij.

¶ De eodem.

S J aūt[b] pbr̄i vl' diaconi accuſati fuerint adiuncto ſibi ex vicinis locis ꝓpriꝰ eps̄ † legitimo numero collegaꝝ quos ab eodem accuſati petierint.i.vna ſecum in pbr̄i noie ſex, in diaconi.iij.q̄ ipſorum cauſas diſcutiāt: eadē in dierū dilatione, ⁊ a cōmunione[c] remotionū, et diſcuſſione cauſarū inter accuſatores et eos qui accuſantur forma ſeruata: reliquoꝝ vero clericoꝝ cauſas etiam ſolus[d] eps̄ loci agnoſcat ⁊ finiat. Solus autē ad excluſionē alioꝝ eporū, nō ſuorū clericorum dicitur: ſine quoꝝ preſentia eius ſentētia erit irrita. Unde in carthaginēſi cōci.iiij.legitur.

¶ Abſq̄ preſentia clericorū nullius cauſam eps audiat.

E Piſcopus nulliꝰ cauſā audiat abſq̄ preſentia ſuoꝝ[e] clericoꝝ: alioquin irrita erit ſentētia epi, niſi preſentia clericorum firmetur.
Item ex conci.Hiſpalēſi.ij.

¶ Niſi in ſynodo canōice vocati ſacerdotes damnari non poſſunt.

E Piſcopus ſacerdotibꝰ ac miniſtris ſolꝰ honorē dare pōt: ſꝫ ſolꝰ auferre nō pōt. Si em̄ hi q̄ in hoc ſeculo a dn̄is ſuis honorē libertatis adepti ſūt, in ſeruitutis iugū nō reuocant niſi publice apd̄ pretores ac preſides in tribunali foro fuerint accuſati: q̄to magis hi qui diuinis altaribus cōſecrati, honore eccleſiaſtico decorantur: qui ꝑfecto nec ab vno damnari, nec vno iudicāte poterunt honoris ſui priuilegio exui: ſed preſente ſynodali iudicio q̄d canon de illis preceperit oportet definiri.

¶ Queſtio.viij.

D E vltima vero[f] queſtiōe ſic ſtatutū ē in ꝯcilio neoceſarienſi.

¶ Preſbyt' qui āte ordinationem cōfitetur ſe corporaliter lapſum: poſtea non offerat.

executiōe ſacerdotij.i alijs tn̄ ordinibus diſpēſatiue remanebit: vt.j.e.c.j. Si vero ꝯfitet crimen qd̄ fecit poſt ordinationē, acta penitētia diſpēſatiue in ſuo ordine ꝑmanebit vt.j.ca.ij. ⁊ in vtroq̄ iſtoꝝ caſuū de rigore iuris eſſet deponendus. ⁊ hoc veꝝ eſt i magnis criminibus que inducūt depoſitionē. Sed pro paruo crimie acta pnia ſtat in ordine ſuo: vt.v.q.iiij.in loco.et de conſe.di.ij.relatū et hoc inuenies in ſumma huiꝰ queſtionis planius.
f ¶ De vltima vero. Hic queritur ſi aliquis cōfitet crimen qd̄ fecit an̄ ordinationē ſuā/vel conuincit peccaſſe ante ordinationē ſuā/an poſſit frui officio ſuo? Diſtinguas ergo: q2 aut eſt tale crimen qd̄ inducit depoſitionē/aut nō. ſi nō inducit/acta penitētia remanet in ordine ſuo: vt.lxviij diſt.ſicut. Item ſi inducit depoſitio-

alſs ꝓ ꝓximis epis.

ij.ps.

Epoan poſſit ſolꝰ delinquē: tē ꝯdēnare.

Crimē an̄ ordinationē commiſſum an impediat frui officio.

† Non ꝯdicit: q2 ibi accidit ꝓpter accidēs ſcꝫ ꝓpt' ſcandalū ⁊ iſfamiā nō ꝓpter ꝯfeſſionem: vt ibi not. ꝑ Uin. et B. ſꝫ de hac materia dic vt plene not. Innoc. B. Cō. et h. ex de elec. ꝑ inq̄ſitionē.

e ¶ Piſcopus. ¶ Suorū. Sufficit tamē maior pars ſi abſentes prebeāt aſſenſum: vt.lxiij.di.ca.j. ⁊.ij. Sed nunquid ⁊ iſti clerici ſunt iudices iſtius. Non videtur, cum quilibet eoꝝ ſit forte minor eo. Quidā dicunt ꝙ ipſum cōcilium ſiue capl'm habet iuriſdictionē ordinariā: nullus tamen per ſe eſt iudex. Alij dicūt ꝙ ſunt aſſeſſores epi: ⁊ ſnia ſine talibus aſſeſſoribus lata nulla eſt: ſicut ſnia nulla eſt que fert contra fiſcū abſente aduocato fiſci: vt.ff.de iure fiſci, ſi fiſcus. ſicut videt dicere lex: vt ſnia que fertur officio iudicis ipſo abſēte, ꝙ nulla ſit: vt.C.de ſen. ⁊ iter.om.iu.cū ſnia. Qꝫ tamen clerici ſint iudices/eſt arg.vj.q.iij.ſcitote.
E Piſcopus. ¶ Caſꝰ. Dicit in hoc.c.ꝙ eps ſolus dare honorē poteſt/quē ſolus auferre nō poteſt. Si em̄ libertus in ſeruitutē reuocari non pōt niſi apud iudices legitime fuerit conuictus: q̄to magis diuinis altaribus cōſecratus, ab vno ſolo nō poterit damnari.
D E vltima. ¶ Caſus. Hic intitulat.viij.q.vbi q̄rit ſi aliquis ſpōte confitet vel conuincitur peccaſſe ante ordinationē/vtrū poſſit officio ſuo frui? Et reſpō.

nē, tūc ſi cōfitet illud in penitētia, nō abſtinebit ab officio: vt.l.diſt.de his vero.in fi. ſil'r ſi cōfitetur illud extra ius, ꝙ talis ꝯfeſſio ei nō ꝑiudicat, vt.ſ ea.q.v.preſbyter. licet ſit arg.cōtra extra de excceſ.prela. q̄ſ ſit graue. † Si ꝟo cōfitet in iure crimen ſuū cōmiſſum ante ordinationem ſuā/deponitur ab officio ſacerdotali, retinebit tamē nomē pbr̄i, ⁊ omne inferius offm̄: vt.j.e.c.j. ⁊.c.ſi quis pbr̄. ⁊ hoc cū ſpōte illud cōfitet. Si vero confiteatur illud timore ꝓbationū, tūc ſiue ante ſiue poſt ordinationē ſuā illud cōmiſit, deponitur, irreparabiliter: vt.xxiij.diſt.ca.vlti.l.diſt. ex penitētibꝰ.lxxxj diſt. ſi quis ſine examinatione. ⁊.c.ſi quis epus. Si ergo de ſponte cōfitetur crimen cōmiſſum poſt ordinationē, ad tp̄s dꝫ ſuſpendi ad agendā pniam, ſed poſtea reſtituit ex diſpēſatione: vt.j.e.ca.ij. Si queras que crimina inducūt depoſitionē, dico ꝙ nō eſt a canone expreſſū. videmꝰ em̄ ꝙ quedā nō inducūt. nā clericus tumultū faciēs in ſynodo nō deponit: vt.v.q.iiij.in loco. Itē q̄ cantat duas miſſas ſub vno canone: vt de ꝯſe,di,ij,relatū,